

มาตรฐานการให้บริการ
เกี่ยวกับการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง
ของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาญจนบุรี เขต ๒

จัดทำโดย
กลุ่มกฎหมายและคดี

สอดคล้องกับ ITA Online 2019 (ปี พ.ศ. 2562)

ตัวชี้วัดย่อยที่ ๙.๑ ข้อมูลพื้นฐาน ข้อ ๑๔ ข้อมูล : คู่มือหรือมาตรฐานการให้บริการ

คำนำ

กลุ่มกฎหมายและคดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้เล็งเห็นความสำคัญของมาตรฐานการให้บริการเกี่ยวกับการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง เพราะเป็นขั้นตอนเริ่มต้นเมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนแล้ว จะต้องดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง ซึ่งถ้าหากผลการสืบสวนข้อเท็จจริงน่าเชื่อถือได้ว่า เรื่องร้องเรียนดังกล่าวมีมูลกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ก็จะเข้าสู่กระบวนการดำเนินการทางวินัยตามนัยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับ กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 แต่ถ้าหากไม่มีมูลแล้ว ก็จะทำให้การยุติเรื่องต่อไป

กลุ่มกฎหมายและคดี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1. การให้บริการด้านการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง	1
บทที่ 2. ขั้นตอนการให้บริการการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง	2
บทที่ 3. แผนผัง/แผนภูมิการให้บริการการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง	3
บทที่ 4. ระยะเวลาที่ใช้ในการให้บริการการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง	4
บทที่ 5. ผู้รับผิดชอบในการให้บริการการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง	5

เอกสารอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖
3. กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนและพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐
4. คู่มือการดำเนินการทางวินัย สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. คู่มือปฏิบัติงานกฎหมายและวินัย สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 1

การให้บริการด้านการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง

ความหมายของการสืบสวน

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๑) “การสืบสวน” หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริง และหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด

การสืบสวนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๙๕ วรรคห้า กำหนดไว้ว่า “เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวหรือเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชารีบดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย จึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ามีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที” ทั้งนี้ การดำเนินการสืบสวนยังไม่ถือว่าเป็นการดำเนินการทางวินัย

ความสำคัญของการให้บริการด้านการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง

การสืบสวนเป็นจุดเริ่มต้นก่อนที่จะมีการดำเนินการทางวินัย ถ้าการสืบสวนพบว่าไม่เป็นความจริงหรือไม่ ข้อเท็จจริงดังที่กล่าวหา ก็ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งยุติเรื่อง หรือถ้าสืบสวนแล้วกรณีมีมูลว่าผู้ถูกกล่าวหา มีการกระทำความผิดวินัย และการกระทำดังกล่าวเข้าองค์ประกอบความผิดวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก็ต้องดำเนินการทางวินัยต่อไป ถ้ามูลกรณีชี้ไปในทางวินัยร้ายแรงก็ให้ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงโดยตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือมูลกรณีชี้ว่าเป็นความผิดวินัยแต่ไม่ร้ายแรงก็ต้องดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง โดยตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง เพราะการดำเนินการทางวินัยย่อมมีผลกระทบต่อชื่อเสียงหรือขวัญกำลังใจของผู้ถูกดำเนินการ ยิ่งถ้ามีการลงโทษทางวินัยย่อมกระทบต่อสถานภาพของผู้นั้นเป็นอย่างมาก อาจมีการอุทธรณ์หรือมีการฟ้องร้องเป็นคดีปกครอง ถ้าหากว่ากระบวนการสืบสวนดำเนินการอย่างมีระบบ รัดกุม ก็จะเกิดผลดีต่อทางราชการ และต่อคุณวุฒิและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การสืบสวนข้อเท็จจริงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของกระบวนการยุติธรรม เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย เพื่อทราบรายละเอียดแห่งความผิด การสืบสวนเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องรีบดำเนินการ เมื่อมีการร้องเรียนหรือกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้ร้องเรียนหรือผู้กล่าวหาหรือมีเหตุสงสัยของผู้บังคับบัญชาเองว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยยังไม่มีพยานหลักฐาน หรือมีการร้องเรียน โดยไม่ปรากฏตัวผู้ร้องเรียน เป็นต้น เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องหาข้อเท็จจริง ดังนั้น การสืบสวนข้อเท็จจริงจึงเป็นการดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๙๕ วรรค ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

บทที่ 2

ขั้นตอนการให้บริการการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง

เนื่องจากวิธีการสืบสวน ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบใดกำหนดแนวทางปฏิบัติ และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการไว้ อาจจะมีการดำเนินการโดยวิธีการอย่างใดก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพของเรื่องที่จะทำการสืบสวนว่า ควรจะใช้วิธีการใด จึงเหมาะสมที่จะให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงในเรื่องนั้น ๆ ผู้บังคับบัญชาอาจดำเนินการสืบสวนเองหรือให้ผู้อื่นดำเนินการสืบสวน หรืออาจส่งประเด็นไปให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เช่น สถานศึกษาช่วยสืบสวนก็ได้ เป็นต้น

ดังนั้น ในเรื่องระยะเวลาของการสืบสวนข้อเท็จจริง จึงควรนำหลักการบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาปรับใช้ โดยการสืบสวนอาจกระทำได้โดยทางลับและโดยเปิดเผยหรือการสืบสวนเป็นทางการ ดังนี้

๑. การสืบสวนโดยทางลับ ได้แก่ การสืบสวนโดยมิให้ผู้กระทำผิดหรือผู้ถูกสงสัยว่าเป็นผู้กระทำผิดรู้ตัวโดยใช้กลวิธีที่เหมาะสม เช่น เข้าไปพูดคุยโดยปกปิดธรรมดา หวานล้อมให้เขาพูดในประเด็นที่ต้องการทราบ หรือทำที่เป็นเข้าไปศึกษาถึงวิธีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติงาน และขอเอกสารเกี่ยวกับเรื่องนั้น โดยที่เขาไม่ทันรู้ตัว หรือจะมอบหมายให้บุคคลใดเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์เพื่อที่จะทราบถึงความเคลื่อนไหวหรือข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ว่ามีแนวโน้มพอที่จะเชื่อได้ว่าใครเป็นผู้กระทำผิด หรือเขาผู้นั้นได้กระทำผิดจริงหรือไม่ เพราะอาจเป็นการร้องเรียนกลับแกล้งกัน เช่น ร้องเรียนว่าครูมีความสัมพันธ์ทางชู้สาว ถ้าหากแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนอาจเป็นเรื่องเสียหายต่อชื่อเสียง กำลังใจของผู้ถูกร้องเรียน

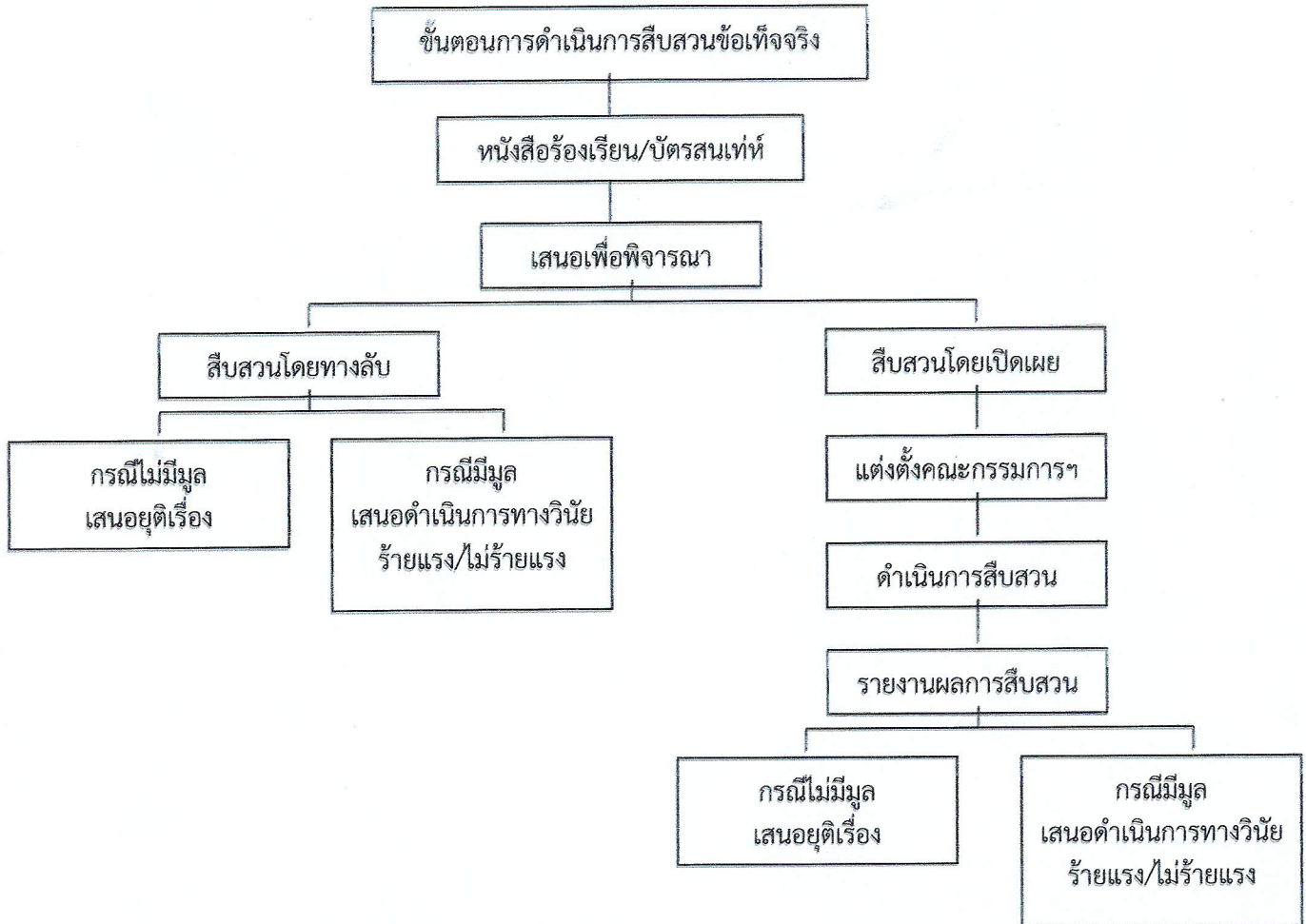
๒. การสืบสวนโดยเปิดเผยหรือการสืบสวนเป็นทางการ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเป็นทางการ ผู้ถูกร้องเรียน ผู้ถูกสงสัยหรือผู้ถูกกล่าวหา มีโอกาสได้ทราบข้อกล่าวหาหรือทราบเรื่อง หรือทราบประเด็นถูกกล่าวหา กระบวนการสืบสวนอาจจะให้ผู้ถูกร้องเรียน ผู้ถูกสงสัยหรือผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริง ใช้ในกรณีที่ปรากฏมีผู้ร้องเรียนและมีหลักฐานพอเชื่อได้ว่ามีมูลความจริง เช่น มีการร้องเรียน เบิกถอนเงินค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนไปจากธนาคารเพื่อซื้อรถยนต์ส่วนตัว มิได้ใช้เพื่อการเรียนการสอนโดยปรากฏหลักฐานทางการเงินและการพัสดุว่าไม่ถูกต้อง เป็นต้น ก็จะต้องมีการสืบสวนเป็นทางการต่อไป

ขั้นตอนในการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง

๑. วิเคราะห์หนังสือร้องเรียน/กล่าวหา พิจารณาว่าจะดำเนินการสืบสวนโดยทางลับหรือเปิดเผย
๒. บันทึกเสนอให้ความเห็นว่าจะสืบสวนโดยทางลับหรือโดยเปิดเผย
๓. กรณีสืบสวนโดยทางลับ (ไม่มีมูลเสนออยู่ดีเรื่อง , มีมูลเสนอดำเนินการทางวินัยร้ายแรง/ไม่ร้ายแรง ระดับความร้ายแรง/ไม่แรง ปรากฏตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม)
๔. กรณีสืบสวนโดยเปิดเผย ดังนี้
 - ๔.๑ ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง มาตรา ๙๕ วรรค ๔ ...แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - ๔.๒ คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงที่ได้รับแต่งตั้ง ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง
 - ๔.๓ การรายงานผลการสืบสวน ต้องนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการแสวงหาพยานหลักฐานต่าง ๆ มาวิเคราะห์ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงมีมูลตามข้อกล่าวหาหรือไม่ เมื่อพิจารณาขังนำพยานหลักฐานดังกล่าวแล้ว ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูล หรือการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่เป็นความผิดทางวินัยก็เสนอให้ยุติเรื่อง หากมีมูลเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง หรือมีมูลเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็เสนอผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการสืบสวนพิจารณา เพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไป

บทที่ 3

แผนผัง/แผนภูมิการให้บริการการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง

บทที่ 4

ระยะเวลาที่ใช้ในการให้บริการการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง

เนื่องจากไม่มีกฎหมายหรือระเบียบใดกำหนดระยะเวลาในการสืบสวนข้อเท็จจริง เพราะหนังสือร้องเรียนที่ให้ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงมีเนื้อหาประเด็นที่ไม่ซับซ้อน และประเด็นที่ซับซ้อนแตกต่างกัน ตลอดจนในช่วงระยะเวลาได้รับเรื่องร้องเรียน นิติกรอาจมีภาระงานด้านกฎหมายอื่นที่มีความเร่งด่วนอยู่ในความรับผิดชอบ เช่น การทำคำให้การคดีปกครองต่อศาลปกครอง คำชี้แจงต่อสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นต้น อีกทั้งผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงกรณีเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือข้าราชการครู บุคคลดังกล่าวมีภาระหลักในการบริหารสถานศึกษาและการสอนหนังสือนักเรียนซึ่งถือเป็นประโยชน์หลักสูงสุดในด้านการศึกษาต่อนักเรียน ทำให้การสืบสวนข้อเท็จจริง มีอาจกำหนดระยะเวลาตายตัวได้จึงทำได้เพียงการกำหนดกรอบระยะเวลาที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

ลำดับ	กระบวนการงาน	ระยะเวลา	รายละเอียดงาน	หมายเหตุ
1	รับเรื่องร้องเรียนและเสนอ ผอ.สพป.กจ.2	3-5 ทำการ	รับเรื่องร้องเรียน วิเคราะห์ และเสนอ ผอ.สพป.กจ.2 เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องชี้แจง/ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง แล้วแต่กรณี	
2	กรณีประเด็นไม่ซับซ้อน	30 ทำการ	ผู้ที่เกี่ยวข้องทำหนังสือชี้แจง และกลุ่มกฎหมายและคดี/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย ตรวจสอบพิจารณาให้ความเห็นเพื่อให้ ผอ.สพป.กจ.2 สั่งการตามอำนาจหน้าที่	
3	กรณีประเด็นซับซ้อน	30 วันทำการ หรืออาจมากกว่านั้น ทั้งนี้ แล้วแต่ข้อเท็จจริง และจำนวนประเด็น	<ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการรับทราบคำสั่งแต่งตั้งฯ- - คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ดำเนินการสืบสวนฯ และรายงานผล - กลุ่มกฎหมายและคดี/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย ตรวจสอบพิจารณาให้ความเห็นเพื่อให้ ผอ.สพป.กจ.2 สั่งการตามอำนาจหน้าที่ - กรณีไม่มีมูล ยุติเรื่อง - กรณีมีมูล ดำเนินการตามนัย กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 	

บทที่ 5

ผู้รับผิดชอบในการให้บริการด้านการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง

1. เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ ปฏิบัติงานสารบรรณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 กรณีที่มีหนังสือที่เกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่ในสังกัด
2. กลุ่มกฎหมายและคดี/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย มีหน้าที่
 1. รับเรื่องร้องเรียน วิเคราะห์ และเสนอ ผอ.สพป.กจ.2 เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องชี้แจง/ลงนาม แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง แล้วแต่กรณี
 2. กรณีประเด็นไม่ซับซ้อน ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทำหนังสือชี้แจง และตรวจพิจารณาให้ความเห็น เพื่อให้ ผอ.สพป.กจ.2 สั่งการตามอำนาจหน้าที่
 3. กรณีประเด็นซับซ้อน จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง และแจ้งให้ คณะกรรมการฯ รับทราบคำสั่งแต่งตั้งฯ
 4. เมื่อคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงดำเนินการสืบสวนฯ และรายงานผล ให้กลุ่มกฎหมายและคดี/ผู้ที่ได้รับมอบหมายตรวจพิจารณาให้ความเห็น เพื่อให้ ผอ.สพป.กจ.2 สั่งการตามอำนาจหน้าที่
 - กรณีไม่มีมูล ยุติเรื่อง
 - กรณีมีมูล ดำเนินการตามนัย กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550
3. ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกร้องเรียน (ผอ.สพป.กจ.2/ผู้บริหารสถานศึกษา) แล้วแต่กรณี มีหน้าที่
 1. ว่ากล่าวตักเตือน/ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ กรณีผู้ถูกร้องเรียนรับสารภาพเป็นหนังสือ และเป็นความผิดเล็กน้อย และมีเหตุให้งดโทษเป็นว่ากล่าวตักเตือน
 2. พิจารณาสั่งการให้สืบสวนตามกระบวนการสืบสวนข้อเท็จจริง
 3. กรณีที่ผลการพิจารณาการสืบสวนข้อเท็จจริง
 - ไม่มีมูล สั่งการยุติเรื่อง
 - มีมูล ดำเนินการตามนัย กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550
4. คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง มีหน้าที่
 1. ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงตามประเด็นของผู้กล่าวหา
 2. ทำรายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริงพร้อมลงความเห็นที่ เสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้ง ดังนี้
 - ไม่มีมูล เห็นควรสั่งการยุติเรื่อง
 - มีมูล (1) วินัยไม่ร้ายแรง (2) วินัยไม่ร้ายแรง เพื่อดำเนินการตามนัย กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖
3. กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนและพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐
4. คู่มือการดำเนินการทางวินัย สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา สำนักงานพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. คู่มือปฏิบัติงานกฎหมายและวินัย สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา สำนักงานพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน